

FOLYTATÁS A 6. OLDALRÓL

A csíkszeredai szakember szerint a megyeközi járatok fölött rendelkezik a szállításiügyi minisztérium, a megyén belüli járatok a megyei önkormányzatok hatáskörébe tartoznak. Ez utóbbi azért jó, mert a megyei tanácsoknak elviekben lehetőségük van támogatni olyan járatokat, amelyek a cégek számára ráfizetések. A legtöbb szállításiügyi vállalkozó ugyan támogatást nem kap e járatokra, de van pozitív példa is – a gyulafehérvári helyi tömegközlekedést biztosító magánvállalkozás, amely a fél megye útvonalait is megkapta –, így nagyobb régióban is jobb minőségű személyszállítást tud vállalni. Ez csak úgy lehetséges, ha a megyei tanácsok támogatásával több helyi önkormányzat összefog, és kistérségi társulásként tudják támogatni a tömegközlekedést, amely nagyobb járatsűrűséget és kényelmesebb buszokat jelent.

Ez a fajta összefogás Nyugat-Európában is működik, habár a szakember úgy látja: Brüsszel bevett szándéka minél több területről lefaragni az állami támogatást, ezért akarja a teljes személyszállítást bedobni a piacra, amelyből csak a legnagyobb cégek tudnak hasznot húzni. Ezt bizonyítja a nyugat-európai szállításiügyi piac friss liberalizációja is.

A nemzetközi konkurenciát nem lehet kiiktatni

Benedek Zakariás parlamenti képviselő, a román képviselőház szállításiügyi és infrastruktúráért felelős szakbizottságának tagja másként látja a piac felszabadítását. Az RMDSZ-politikus szerint az a legnagyobb gond a romániai piaccal, hogy a menetrendszerinti járatokat üzemeltető cégek áttörhetetlen hálozatot hoztak létre. „Ha valaki friss szereplőként szeretne pályázni egy útvonalra, próbálkozása esélytelen, mert a jelenlegi rendszer a tapasztalattal rendelkező cégeket részesíti előnyben, holott nem a cégvezető a buszsofőr. Ha a buszvezető megfelel a törvényes előírásoknak, teljesen mellékes, hogy cége hány éve működik” – mutat rá a mai rendszer ellentmondásaira a politikus.

Kérdésemre, hogy szerencsésnek tartja-e, ha a nyugat-európai cégek is megmérkőzhetnek a hazai piacon, Benedek ebben nem lát kivételt. A nagyszebeni Atlissib több nyugat-európai országban is működtet helyi menetrendszerinti járatokat. Ha egy romániai cégnek erre lehetősége van, akkor milyen alapon tudnánk megtiltani azt, hogy ottani cégek is bejöjjenek a román piacra – fogalmaz az RMDSZ-politikus.

Benedek Zakariás úgy látja, a mai romániai buszos szállítás nem felel meg az utazóközönség elvárásainak. Nagyon sok a régi, rossz állapotban levő busz, miközben a mintegy 300, személyszállítással foglalkozó hazai cég fél a nyílt megmérettetéstől. „A változásból az utazóközönség jöhet ki nyertes, és mi az ők érdekeit szeretnénk védeni” – fogalmaz a politikus, aki arra kéri a szállításiügyi cégek képviselőit, hogy mondják el érveiket a törvényhozóknak. Ne a konkurenciát ellenezzék, hanem jöjjenek építő javaslattal, amit majd be lehet építeni az új törvénybe. Lucian Sova egyelőre kormányrendelettel szabályozná a piacnyitást, a jogszabály azonban a parlamentbe fog kerülni, ahol viták nyomán alakul majd ki a végleges változat – fogalmaz az RMDSZ-politikus.

MAKKAY JÓZSEF

Pénz helyett hitelt nyújt a kormány

Elégedetlenséget szült a kormányrendelet, amely kölcsönt adna az önkormányzatoknak

Porhintésnek nevezik a polgármesterek a kormány múlt heti rendeletét, amely lehetővé teszi számukra, hogy 500 millió lejes hitelt vegyenek fel a privatizációs alapból a különböző közhasznú szolgáltatások működtetésére. Inkább kiszámítható támogatást és költségvetési tervezést várnának, de sokuk szerint Bukarestben „nem gondolkodnak”.

Kényszermegoldás, felelőtlen hozzáállás, tűzoltómódszer – így jellemezték a lapcsoporthoz tartozó polgármesterek azt az egy hete elfogadott sürgősségi kormányrendeletet, amely lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok leg több 500 millió lejes hitelt vegyenek fel a privatizációs alapból a különböző közhasznú szolgáltatások működtetésére. A rendeletben az is benne van, hogy ezt akkor tehetik meg, ha ezeket a kiadásokat a saját bevételekből, a visszaosztott költségvetésből nem tudják fedezni.

Nincs szabály, sem logika

„Ez kényszermegoldás, elvileg jól hangzik, hogy a kormány pénzalapjából vehetnek fel hitelt az önkormányzatok, ám a gyakorlatban csak tovább görgetik a problémákat, az adósságot” – szögezte le megkeresésünkre Ilyés Gyula, a Szatmár megyei Vetés község polgármestere. Hangsúlyozta, ez a rendszer egy „szükségmechanizmus” arra, hogy például a nagyvárosokban a távfűtésrendszerben felhalmozott hatalmas adósságok egy részét törlesszék, de hosszú távon nem orvosolja a problémáikat. „Érthetetlen számunkra, ami történik. A 2006-ban megjelent helyi költségvetési törvényről lehetett vitatkozni, hogy jó vagy sem, de legalább kiszámítható módszertan alapján osztotta el a pénzeket. Minden önkormányzat havonta megkapta a személyi jövedelemadókból a neki járó összeget, mindenki tudta, mennyiből gazdálkodik. Aztán jött az adócsökkentési reform, ami csúnyán megrövidítette az önkormányzatokat, a 37,5 százalék a nagyvárosoknál hatalmas kiesést jelent” – emlékeztetett Ilyés Gyula. Meglátása szerint az ideai intézkedéseket a kapkodás jellemzi. Az év elején például kitalálták, hogy a településeknek visszaosztott pénzt a 2016-os szintre kompenzálják azzal az ígérettel, hogy az év közepén a költségvetés kiegészítéskor már a 2017-es év bevételeinek szintjére egészítik ki az összegeket. Végül ezt sem tartották be, a költségvetés kiigazítás során pedig kihoztak egy táblázatot, amit senki nem ért. „Hogyan dolgozik a kormány, a minisztérium? Rendelettel szembemennek a saját költségvetési törvényükkel. Nincs szabály, semmi logika, senki nem érti, mi alapján kapott pénzt, vagy éppen vettek el tőle” – fakadt ki az előljáró. Szerinte tisztességtelen, felelőtlen megoldás, hogy hitelfelvétel lehetőségével kompenzálják a törvényes költségvetési forrás hiányát.

Teodorovici: a jövedelemadó a helyi közösségnek jár

Sürgősségi kormányrendelet készül, ami a jövedelemadó teljes összegét a helyi költségvetésbe irányítja – jelentette be tegnap Eugen Teodorovici pénzügyminiszter. Azt mondja, erről még a 2019-es évi állami költségvetés kidolgozása előtt döntés születik. „Olyan intézkedés, ami benne van a kormányprogramban: az adó kerüljön át a helyi közösségekhez. Sürgősségi rendelet lesz. A 2019-es költségvetés előtt döntés születik” – válaszolta egy kérdésre pénzügyi társ vezetője. Megjegyezte, tárgyalások lesznek ugyanakkor arról, hogy az összeget szétosztják a megyei önkormányzatok és más helyi közösségek között, ám számításai szerint október végén, legkésőbb november elején megszületik a vonatkozó sürgősségi kormányrendelet.

Ilyés Gyula rámutatott: akkora a bizonytalanság, hogy a hitelfelvétel is kockázatot jelent. „Várjuk a jövő esztendei költségvetést. Azt már most közzé kellene tenni, hogy az év végéig elfogadják, de nem történt semmi. Nem tudjuk, milyen szabály szerint dolgoznak, új rendelet adnak ki, vagy visszatérnek a helyi költségvetési törvény előírásaihoz” – fogalmazta meg aggályait Ilyés Gyula. Azt is nehezményezi, hogy a kormány tagjai felelőtlenül nyilatkoznak, ezért abból sem lehet kiindulni. „Legutóbb a pénzügyminiszter azt mondta, egyetért azzal, hogy a személyi jövedelemadó száz százalékban az önkormányzatoknál maradjon, ez pótolná a kiesést. De erre a nyilatkozatra nem lehet építeni, hiszen minden héten bedobnak valamit, várják a visszhangokat, majd visszavonják” – mondta a vetési polgármester.

lós segítség. „Ha egy önkormányzat odajut, hogy működésre kell hitelt felvennie, az óriási rendszerhibáról árulkodik. Azt jelenti, valami nincs egyensúlyban a költségvetéssel, a bevételei arra sem elegendőek, hogy működjön, illetve működtesse a közszolgáltatásokat” – hangsúlyozta az előljáró. Hozzátette, országsszerte

„Ha egy önkormányzat odajut, hogy működésre kell hitelt felvennie, az óriási rendszerhibáról árulkodik. Azt jelenti, valami nincs egyensúlyban a költségvetéssel” – hangsúlyozta Ilyés Gyula, Vetés polgármestere.

gondok vannak a távfűtés működtetésével, hiszen az elavult hőközpontok hatalmas veszteségeket termelnek, sok esetben csak önkormányzati, illetve állami szubvencióval tudják fenntartani a rendszereket. Ezek-

Miből fizetik vissza?

„Aki kitalálja e rendeleteket, azt nem mondják, hogy ezt a hitelt valahol kamatostól vissza kell fizetni” – emelte ki Fodor István, a háromszéki Bodok község polgármestere. Hozzátette, a jelenlegi bizonytalan helyzetben az önkormányzatok többsége nem mer bevállalni egy hitelt, hiszen nem látják, honnan lesz majd fedezet annak a törlesztésére. „Ahogy az ideai költségvetés kinéz, féltő, hogy a jövő esztendei is ilyen lesz, hatalmas kockázat még egy kölcsönnel megterhelni az önkormányzatot. Ez a rendelet valójában csak por-

hintés, gondolták, ezzel befogják a száukat, hogy ne kérjük a pénzt, és valahogy húzzuk ki az év végéig” – szögezte le Fodor István. Rámutatott, most azok az önkormányzatok, amelyek pénzt tettek félre a pályázataik

Az önkormányzatokat hitel felvételére kényszerítette a kormány a közhasznú szolgáltatások működtetésére

Óriási rendszerhiba

Nem lehet összehasonlítani a hitelfelvétel lehetőségét egy olyan költségvetési tétellel, ami eddig alanyi jogon járt az önkormányzatoknak – szögezte le hasonlóképpen lapunk kérdésére Kereskényi Gábor. Szatmárnémeti polgármestere hangsúlyozta, indulásból ellenzi, hogy az önkormányzatok működésre vegyenek fel hitelt, ez ugyanis meglátása szerint csak is beruházás esetén indokolt és va-

ben az esetekben a hitel megoldhatja a pillanatnyi problémákat, de ez nem valós segítség, inkább túlzolás, hiszen a távfűtésrendszer nyeli a pénzt, de a hitelfelvétellel csak tovább görgetik maguk előtt az adósságot. Kereskényi Gábor arra is felhívta a figyelmet, hogy az állami támogatások rendszere sok esetben méltánytalan, háttérbe szorulnak azok a települések, ahol a lakosság önerőből megoldotta a fűtéskérdést. Szatmárnémetiben, vagy éppen Sepsiszentgyörgyön a lakosság a kétezres évek elején lekapcsolódott a távfűtésről, 2–3000 lejes ráfordítással saját kiskazánokat szereltek fel, tehát a távfűtés biztosítása már nem az önkormányzatok hatásköre, de közben más városokban több millió lejes szubvenciót emészt fel. „Mi ettől megkíméljük az országos költségvetést, az lenne a méltányos, ha beruházásokra, más közszolgáltatások támogatására kapnánk pénzt az országos költségvetésből. Sajnos ez nem történik meg” – fogalmazta meg Kereskényi Gábor.

őnrésze, kétségbeesetten próbálják elkölteni azt, attól tartva, hogy ha a számlájukon marad, jövőben még annyi pénzt sem kapnak az állami költségvetésből.

Fodor István különben levelet írt a pénzügyminiszteriumnak, amelyben elmagyarázta, hogy mire tett félre pénzeket, ám azt a választ kapta, hogy a fejlesztésre félretett összegből ki lehet adni az alkalmazottak fizetését, a többit „oldják meg”. „Arra válaszoltak, amit eddig is tudtunk, de hogy a közvilágítást, a fűtést miből finanszírozzuk, arra nem kaptunk választ. Hitelt hiába veszünk fel a közszolgáltatásokra, hiszen azt majd vissza kell fizetni. Nem jó irányba haladunk, ebben az országban nem gondolkodnak” – mondta keserűen a polgármester. Hozzátette, pályázatból vásárolt egy útkarbantartó gépet, a százezer eurót most visszakapja, ám attól tart, hogy ha az összeg a számlán marad, jövőre ennyivel megrövidítik a költségvetését.

BÍRÓ BLANKA